

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Asiel en Migratie
De heer D.M. van Weel
Postbus 20301
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 1 oktober 2025

betreft Vragen naar aanleiding van het voorstel COM(2025)259

ons kenmerk 178293

Geachte heer Van Weel,

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad van de Eerste Kamer hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel COM (2025)259 voor een Verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2024/1348 wat betreft de toepassing van het begrip 'veilig derde land'.¹

De leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA**, **D66** en **ChristenUnie** leggen naar aanleiding hiervan graag de navolgende vragen aan u voor. De leden van de **CDA**-fractie sluiten zich aan bij de vragen van D66.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA

De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** merken op dat het voorstel van de Europese Commissie om de toepassing van het begrip 'veilig derde land' te versoepelen (COM(2025) 259), met name het loslaten van het bandencriterium en het afschaffen van de automatische schorsende werking van beroep tegen niet-ontvankelijkheidsbesluiten, fundamentele vragen oproept. Hoewel de regering het voorstel overwegend positief beoordeelt, hebben deze leden aanzienlijke vragen rond rechtszekerheid, mensenrechten, praktische uitvoering en toezicht. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA zijn niet voor het loslaten van het bandencriterium bij de toepassing van het begrip 'veilig derde land'.

Leden van de fractie van GroenLinks-PvdA vragen u of u bereid bent de Europese Commissie te verzoeken alsnog een gedetailleerd impact assessment uit te voeren naar de gevolgen van het loslaten van het bandencriterium, specifiek met het oog op de rechtspositie van vluchtelingen zonder banden met derde landen. Deze leden vragen of dat impact assessment ook scenario's kan omvatten, zoals een Afghaanse vluchtelingfamilie die niet via een land als Oeganda is gereisd of daar tijdelijk verbleef of anderszins banden heeft. Wat betekent het praktisch als Nederland of een lidstaat een 'agreement' heeft met Oeganda: onder welke omstandigheden zou hij of zij naar

¹ COM(2025)259. Dossier op Europapoort [E250013](#)

datum 1 oktober 2025

ons kenmerk 178293

blad 2

Oeganda gestuurd kunnen worden, en wat zijn de risico's (veiligheid, toegang tot bescherming, rechtsmiddelen, rechtszekerheid) voor deze asielzoeker?

Deze leden vragen wat het loslaten van het bandencriterium concreet zou betekenen voor de asielprocedure in Nederland. Bijvoorbeeld, kan iedere asielzoeker willekeurig naar een zogenaamd veilig derde land worden gestuurd mocht er een overeenkomst bestaan tussen Nederland en dat land? Welke landen worden al beschouwd als potentieel veilige derde landen? Wat zijn de gevolgen voor rechtsmiddelen (beroep, schorsing, etc.)?

Hoe wordt het begrip 'veilig derde land' op basis van de huidige voorwaarden in de Asielprocedureverordening in Nederland toegepast? De aan het woord zijnde leden vragen u de stappen in de procedure te schetsen, inclusief beslismomenten, betrokken diensten, mogelijke bezwaar- en beroepsprocedures.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen u om de volgende gegevens over de afgelopen tien jaar te verstrekken:

- a) hoeveel asielverzoeken niet-ontvankelijk zijn verklaard op grond van een veilige derde land (met bandencriterium), en naar welke landen dit gebeurde;
 - b) hoeveel keren beroep werd ingesteld tegen zulke beslissingen;
 - c) gegevens over automatische opschorting van uitvoering van beslissingen in deze context.
- Wat was de uitkomst van beroepsprocedures?

De leden van deze fractie merken op dat de regering voor een flexibele toepassing pleit, zodat lidstaten zelf kunnen kiezen om automatische schorsende werking toe te passen in beroepen tegen niet-ontvankelijkheid op grond van veilige derde landen. Zij vragen u waarom Nederland niet pleit voor volledig afzien van automatische schorsende werking, in het licht van rechtszekerheid en het belang dat asielzoekers hun beroep in vrijheid kunnen afwachten? Bent u alsnog bereid om dit te doen?

Heeft Nederland plannen om overeenkomsten te sluiten met derde landen waarbij die landen als veilig derde land fungeren? Zo ja: welke landen?

Worden op dit moment door Nederland gesprekken gevoerd met derde landen over overeenkomsten voor asielproceduretoegang of opvang, of over terugkeer of 'hubs' of soortgelijke mechanismen? De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie ontvangen graag een overzicht van alle mogelijke inzet van de regering op dit vlak, inclusief onderhandelingen, memoranda, wederzijdse verplichtingen en waarborging van mensenrechten.

Wat is de huidige positie van het Europees Parlement (vooral de LIBE-commissie) met betrekking tot het voorstel, specifiek rond het bandencriterium en automatische schorsende werking? Zijn er amendementen ingediend of aangekondigd die deze onderdelen aanpassen? Hoe weegt de regering deze positie mee in haar onderhandelingsstrategie?

De regering schrijft dat de maatregelen op 12 juni 2026 al in werking kunnen treden. De aan het woord zijnde leden vragen u hoe het met de besluitvorming tot dan toe staat, in het licht van

datum 1 oktober 2025

ons kenmerk 178293

blad 3

inbreng van het Europees Parlement, nationale parlementen, maatschappelijke organisaties en rechterlijke uitspraken.

Ten slotte hebben de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA vragen over internationale mensenrechtennormen en het non-refoulementbeginsel. Welke instrumenten garanderen dat landen die worden aangemerkt als veilige derde landen voldoen aan internationale mensenrechtennormen en het non-refoulementbeginsel? Hoe wordt toezicht georganiseerd, wie beoordeelt of in de praktijk veiligheid gewaarborgd wordt (onder andere toegang tot procedure, bescherming tegen vervolging, gevangenschap etc.)? Wat zal de regering doen wanneer er geconstateerd wordt dat dit voorstel wel strijdig is met internationale mensenrechtennormen en het non-refoulementbeginsel?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de **D66**-fractie hebben kennisgenomen van de voorgestelde verordening tot wijziging van de Asielprocedureverordening wat betreft de toepassing van het begrip 'veilig derde land'. De verordening stelt een wijziging van het concept 'veilig derde land' voor. Dit met als doel om meer grip op migratie te krijgen. De verordening wordt met dit voorstel op twee punten gewijzigd: ten aanzien van het zogenoemde bandencriterium en ten aanzien van de automatisch schorsende werking van een beroep tegen een niet-ontvankelijkheidsbeslissing. Over beide wijzigingen hebben deze leden vragen. Bovendien hebben zij vragen over de waarborging van de mensenrechten in de veilige derde landen.

De leden van de fractie van D66 onderschrijven het streven om meer grip op migratie te krijgen. Daarom staan zij in beginsel ook positief tegenover de invoering van het Europese migratiepact – waar de voorgestelde verordening tot wijziging van de Asielprocedureverordening wat betreft de toepassing van het begrip 'veilig derde land' onderdeel van uitmaakt. De invoering van dit pact is een belangrijke stap naar een eerlijk, humaan en werkend asielsysteem in Europa. Het staat voor deze leden bovendien buiten kijf dat het Nederlandse asielbeleid solidair, eerlijk en menselijk moet zijn. Zij benadrukken daarom dat meer grip op migratie altijd moet samengaan met het respecteren van mensenrechten en het internationaal recht.

Een van de wijzigingsvoorstellen van de Europese Commissie is om het zogenoemde bandencriterium te laten vervallen. Dit houdt in dat een asielzoeker niet noodzakelijkerwijs een band hoeft te hebben met een veilig derde land. De implicatie hiervan is dat Nederland een asielzoeker zou kunnen doorverwijzen naar een derde land waar hij of zij geen connectie mee heeft. In het BNC-fiche geeft de regering aan voorstander te zijn van deze juridische versoepeling en zegt zij dat het bandencriterium volgens het internationaal recht niet vereist is. Toch lezen de leden van de D66-fractie in het BNC-fiche dat het afschaffen van het bandencriterium mogelijk onhaalbaar is. Kunt u aangeven waarom het laten vervallen van het bandencriterium mogelijk onhaalbaar is, als het niet in strijd is met het internationaal recht?

Het tweede wijzigingsvoorstel heeft betrekking op de automatisch schorsende werking van een niet-ontvankelijkheidsbeslissing. De Europese Commissie stelt voor om de automatisch schorsende werking van een niet-ontvankelijkheidsbeslissing af te schaffen. Dit zou betekenen dat een besluit om een asielaanvraag niet inhoudelijk te behandelen direct wordt uitgevoerd, ook als de aanvrager

datum 1 oktober 2025

ons kenmerk 178293

blad 4

van asiel tegen deze beslissing in beroep gaat. Hierdoor mag een beroep niet meer automatisch in de betreffende EU-lidstaat worden afgewacht. Dit kan echter leiden tot een forse stijging van het aantal schorsingsverzoeken, met als gevolg een toename van de werklast voor de rechtbanken. De leden van de fractie van D66 lezen dat de inzet van de regering er daarom op is gericht dat lidstaten zelf de ruimte krijgen om te kiezen of zij de automatisch schorsende werking verbinden aan het beroep. Deze leden vragen u te verduidelijken of u – mocht de verordening lidstaten de ruimte geven om een zelfstandige afweging te maken – wel of geen gebruik wenst te maken van de automatisch schorsende werking. Tevens vragen deze leden om uw zienswijze hierop te motiveren. Daarnaast vragen de leden van de D66-fractie of het risico zich gaat voordoen dat asielzoekers die uit Nederland gestuurd zijn naar een ander land en in hoger beroep hun verzoek toch toegewezen krijgen, weer naar Nederland gehaald moeten worden om hier de inhoudelijke behandeling van hun zaak af te wachten. Hoe schat de regering dit risico in? Brengt dit veel kosten met zich mee?

Ten derde hebben deze leden een vraag over de toepassing van het concept 'veilig derde land'. Een van de criteria om als een veilig derde land bestempeld te worden, is dat in het betreffende land het leven en de vrijheid van onderdanen van derde landen niet worden bedreigd om redenen van ras, religie, nationaliteit, lidmaatschap van een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging. De leden van de fractie van D66 merken op dat seksuele voorkeur niet in de genoemde opsomming is opgenomen. Zij vragen u daarom te verduidelijken hoe u wil waarborgen dat een asielzoeker die naar een derde land wordt doorverwezen niet wordt bedreigd omwille van zijn of haar seksuele voorkeur. Hoe verzekert de regering dat asielzoekers in deze landen goed en humaan behandeld worden? Wat als er schrijnende situaties ontstaan? Welke mogelijkheden heeft de regering om het betreffende derde land te bewegen zich aan de beoogde normen te houden?

Ten slotte lezen de leden van de fractie van D66 in het BNC-fiche dat de regering inzet op strategische partnerschappen met relevante migratielanden en op innovatieve vormen van migratiesamenwerking. Deze leden vragen u te verduidelijken hoe de regering kan waarborgen dat een land waarmee Nederland een strategisch partnerschap aangaat de mensenrechten respecteert en in de toekomst zal blijven respecteren. Zij wijzen erop dat bijvoorbeeld in Tunesië – een land dat Nederland heeft bestempeld als veilig derde land en waarmee de Europese Unie een migratiedeal heeft gesloten – een autocratisch bewind aan de macht is dat oppositieleiden arresteert en migranten terug de woestijn in stuurt.² Volgens Amnesty International heeft Tunesië bovendien geen wettelijke kaders om de rechten van migranten en asielzoekers te beschermen.³ De leden van de D66-fractie horen in deze context met belangstelling hoe de regering oog blijft houden voor de rechtsstatelijke en mensenrechtelijke situatie in derde landen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de **ChristenUnie**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van de Europese Commissie en de kabinetsreactie daarop. Zij stellen u graag de volgende vragen:

De genoemde leden lezen in het BNC-fiche dat het bandencriterium met dit voorstel wordt uitgebreid, zodat ook 'arrangements' en 'agreements' met derde landen eronder vallen, voor zover zij inhouden

² Amnesty International, 29 juni 2023. EU/Tunesië: Drie argumenten tegen de Tunesië-deal.

³ De Volkskrant, 24 juli 2023. Gedumpt in de woestijn, als speelbal van grotere belangen

datum 1 oktober 2025

ons kenmerk 178293

blad 5

dat asielzoekers in die landen toegang hebben tot een deugdelijke asielprocedure. Wat verstaat u onder een 'deugdelijke asielprocedure'?

De regering zet zich ervoor in om het bandencriterium te schrappen en wil in elk geval niet dat er verdere materiële of procedurele voorwaarden aan een 'arrangement' of 'agreement' worden gesteld. Aan welke voorwaarden denkt u daarbij en waarom acht u deze onwenselijk?

De leden van de ChristenUnie-fractie begrijpen uit het BNC-fiche dat het bandencriterium geen internationaalrechtelijk vereiste is. Dat neemt niet weg dat er andere redenen kunnen zijn om het criterium te handhaven. Deze leden vragen u om aan te geven waarom de regering er desalniettemin op inzet om dit criterium uit het voorstel te laten schrappen.

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag **binnen 4 weken na dagtekening van deze brief**.

Hoogachtend,

A.W.J.A van Hattem

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad